

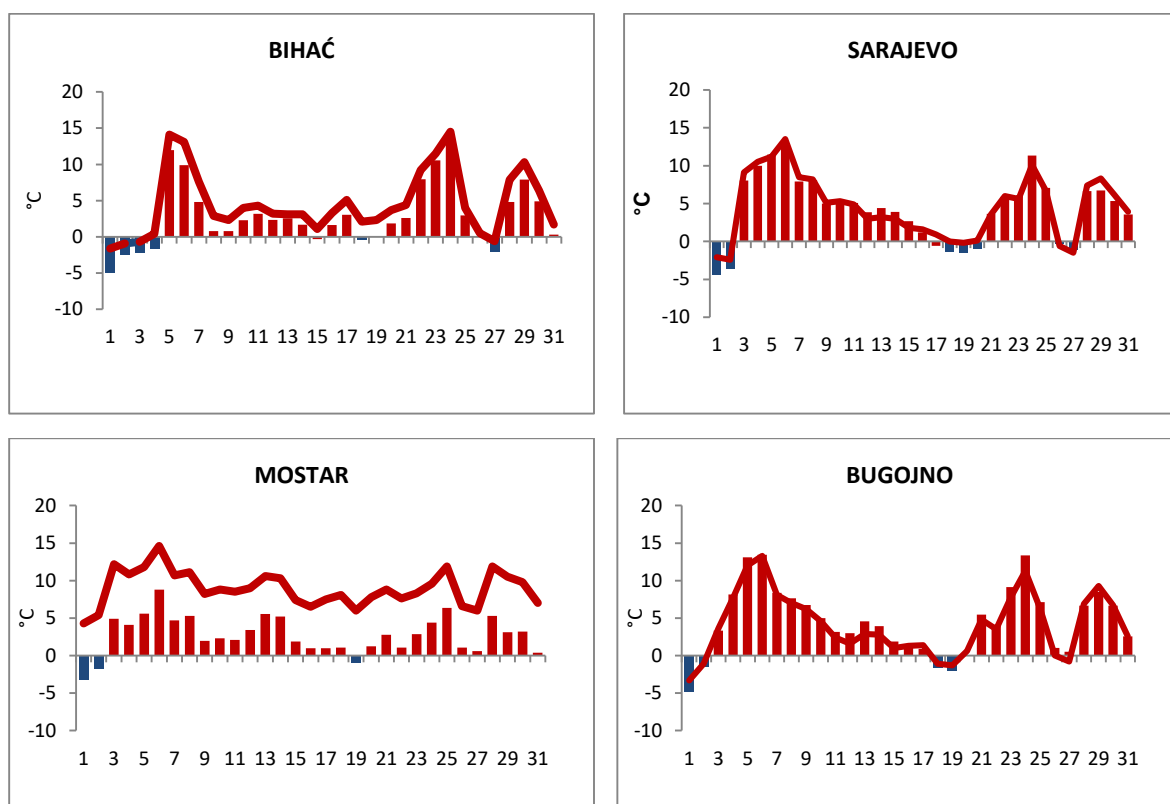
KLIMATOLOŠKA ANALIZA DECEMBRA 2020

(Preliminarna analiza)

Temperature zraka

Prema preliminarnim podacima iz mreže meteoroloških stanica u Federaciji Bosne i Hercegovine, **DECEMBAR 2020.** godine bio je znatno topliji u odnosu na višegodišnji prosjek 1961.-1990.. Srednja temperatura zraka kretala se od 3,0 °C na Ivan Sedlu do 9,0°C u Mostaru, dok je na Bjelašnici srednja mjesečna temperatura iznosila -2,5°C. Prosječna odstupanja kretala su se od 4,5°C u Bugojnu do 2,4 °C na Bjelašnici. Na većini analiziranih mjernih stanica prvih deset dana decembra 2020. obilježila je izmjena perioda sa negativnim odnosno pozitivnim anomalijama srednje dnevne temperature zraka, nakon čega je uslijedio duži period (5.12.-18.12.) pozitivnih anomalija. Negativna odstupanja zabilježena su početkom prve, krajem druge i krajem treće dekade decembra. U poređenju sa višegodišnjim prosjekom 1961-1990., najveća pozitivna temperaturna odstupanja zabilježena su sredinom prve i početkom treće dekade decembra sa prosječnim anomalijama od 5 do 6°C.

Tokom mjeseca padavine su bile neujednačene. Dok je druga dekada decembra bila uglavnom suha, bez padavina, većina je zabilježena u prvoj (zapad i jugozapad zemlje) i trećoj dekadi mjeseca. Samo u par padavinskih dana su registrovane iznad prosječne kišne padavine na većini mjernih mjesta. Snježne padavine zabilježene su početkom mjeseca na zapadu zemlje i na planinama centralne Bosne, dok je snježni pokrivač po prvi puta ove godine u nizinama registrovan 26.decembra, što je znatno kasnije u odnosu na prosječne vrijednosti.

Graf 1. Srednje dnevne temperature zraka (°C) i njihove anomalije (°C) u poređenju sa višegodišnjim nizom podataka(1961-1990), Decembar 2020.

Prema raspodjeli percentila, temperaturne prilike tokom decembra mjeseca opisuju se kategorijom:

toplo (Bihać, Gradačac,)

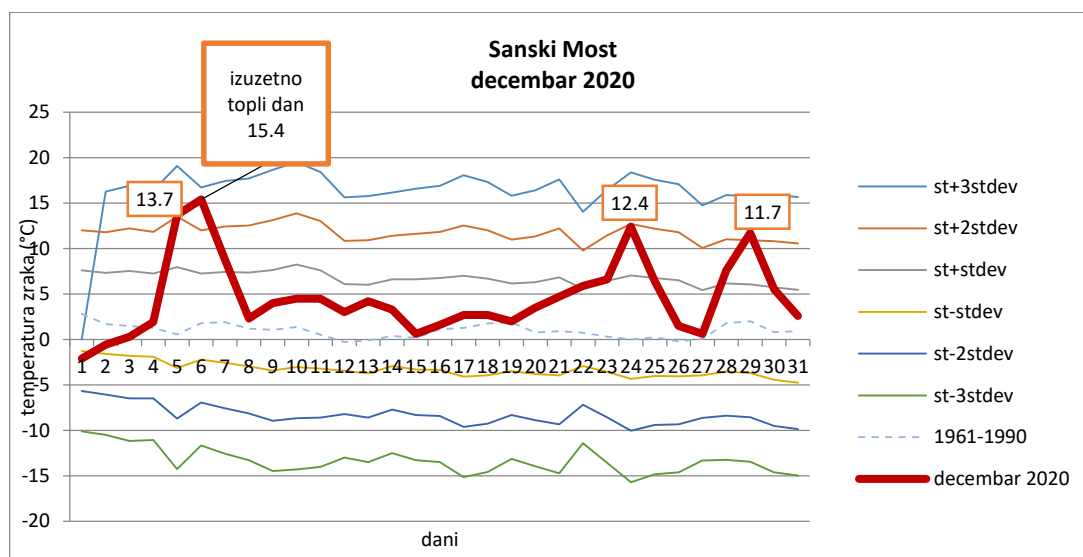
vrlo toplo (Bjelašnica, Sanski Most, Zenica, Tuzla),

ekstremno toplo (Bugojno, Ivan Sedlo, Livno, Mostar, Sarajevo)

Srednja mjesečna maksimalna temperatura zraka u decembru 2020. godine kretala se od 6,0°C na Ivan Sedlu do 12,1 °C u Mostaru. Na Bjelašnici je iznosila -1,2°C. Srednja mjesečna minimalna zraka u decembru 2020 godine je imala vrijednosti od -3,9°C na Bjelašnici do 6,2°C u Mostaru.

Srednje mjesečne temperature zraka (°C)					
M. stanica	Decembar 2020(°C)	Decembar viš. Niz 61-90 (°C)	Anomalija (°C)	Percentil	Kategorija
Bihać	4,6	1,7	2,9	83,0	toplo
Bjelašnica	-2,5	-4,9	2,4	96,6	Vrlo toplo
Bugojno	4,1	-0,4	4,5	100,0	Ekstremno toplo
Gradačac	4,4	1,5	2,9	86,0	toplo
Ivan sedlo	3,0	-1,2	4,2	100,0	Ekstremno toplo
Livno	4,2	0,6	3,6	100,0	Ekstremno toplo
Mostar	9,0	6,2	2,7	100,0	Ekstremno toplo
Sanski Most	4,6	1,0	3,6	95,3	Vrlo toplo
Sarajevo	4,5	0,3	4,3	100,0	Ekstremno toplo
Tuzla	4,8	0,9	4,0	96,2	Vrlo toplo
Zenica	4,7	0,5	4,2	96,5	Vrlo toplo

Tabela 1. Srednje mjesečne temperature zraka (°C) za decembar 2020 u usporedbi sa višegodišnjim prosjekom 1961-1990

Graf.2. Karakteristične srednje temperature u decembru 2020. godine u poređenju sa viš. nizom 1961-1990

Tabela 2. Pregled srednjih mjesečnih temperatura po dekadama, DECEMBAR 2020 i viš. niz 61-90

Stanica	Dekade			Mjesec
	I	II	III	M
BIHAĆ	2,2	1,5	1,5	1,7
	4,1	3,1	6,3	4,6
	1,9	1,6	4,9	2,9
BJELAŠNICA	-4,6	-5,3	-4,8	-4,9
	-2,0	-2,9	-2,6	-2,5
	2,7	2,4	2,2	2,4
IVAN SEDLO	-1,0	-1,5	-1,2	-1,2
	4,3	1,9	2,8	3,0
	5,3	3,4	4,0	4,2
LIVNO	0,8	0,5	0,7	0,6
	6,1	2,1	4,4	4,2
	5,3	1,7	3,7	3,6
MOSTAR	6,5	6,0	6,1	6,2
	9,8	8,2	8,9	9,0
	3,3	2,1	2,8	2,7
SANSKI MOST	1,5	0,7	0,7	1,0
	4,8	2,8	6,0	4,6
	3,3	2,1	5,3	3,6
SARAJEVO	0,6	0,2	0,1	0,3
	6,7	1,8	5,1	4,5
	6,1	1,7	5,0	4,3
TUZLA	1,5	0,8	0,4	0,9
	6,0	2,8	5,6	4,8
	4,6	1,9	5,2	4,0
GRADAČAC	2,0	1,5	1,1	1,5
	3,6	2,9	6,5	4,4
	1,6	1,5	5,4	2,9
BUGOJNO	-0,1	-0,3	-0,6	-0,4
	5,8	1,2	5,3	4,1
	5,9	1,5	5,9	4,5
ZENICA	1,0	0,4	0,2	0,5
	6,8	2,5	4,7	4,7
	5,8	2,1	4,5	4,2

1. Ekstremne vrijednosti temperatura zraka

Apsolutni temperaturni maksimumi kretali su se od 1,9°C na Bjelašnici do 20 °C u Zenici. Apsolutni temperaturni minimumi su se nalazili u rasponu od -11°C u Livnu i na Bjelašnici do 1°C u Mostaru.

Ekstremne temperature zraka (°C)				
M. stanica	Apsolutna maksimalna tem. Zraka Decembar 2020(°C)	Apsolutna maksimalna tem. Zraka viš. decembar (°C) cijeli raspoloživ niz omatranja	Apsolutna minimalna tem. Zraka decembar 2020(°C)	Apsolutna minimalna tem. Zraka viš. decembar cijeli raspoloživi niz omatranja (°C)
Bihać	18,1	21,0	-5,0	-21,6
Bjelašnica	1,9	8,8	-10,8	-26,8
Bugojno	15,4	19,4	-5,5	-24,4
Gradačac	16,6	22,8	-5,8	-17,5
Ivan sedlo	11,9	16,5	-9,6	-18,5
Livno	12,8	17,1	-11,4	-26,4
Mostar	19,4	19,4	1,3	-7,8
Sanski Most	18,1	23,0	-4,6	-21,6
Sarajevo	16,1	18,0	-6,4	22,4
Tuzla	17,9	23,5	-4,2	-19,0
Zenica	20,2	22,5	-5,9	-18,8

Tabela 3. Apsolutne maksimalne i apsolutne minimalne temperature zraka , decembar 2020

M. stanica	Srednja maksimalna temperatura °C Decembar 2020	Srednja maksimalna temperatura °C Decembar 1961-1990	Srednja minimalna temperatura °C Decembar 2020	Srednja minimalna temperatura °C Decembar 1961-1990
Bihać	7,6	5,3	1,6	-1,9
Bjelašnica	-1,2	-2,6	-3,9	-7,2
Bugojno	7,6	3,6	1,0	-4,1
Gradačac	6,9	5,1	1,6	-1,3
Ivan sedlo	6,0	1,6	0,2	-4,0
Livno	9,0	5,6	0,4	-3,6
Mostar	12,1	9,7	6,2	3,3
Sanski Most	7,5	12,0	1,7	-2,9
Sarajevo	7,8	3,5	1,5	-2,8
Tuzla	8,4	5,0	1,6	-2,5
Zenica	8,6	4,0	1,7	-2,7

Tabela 4. Srednje mjesečne maksimalne i srednje mjesečne minimalne temperature zraka (°C) , u poređenju sa 1961-1990, Decembar 2020

Analiza karakterističnih srednjih dnevnih temperatura zraka za decembar 2020. je pokazala da su 05., 06. i 24.12.) na većini stanica u FBiH izuzev Bjelašnice i Gradačca zabilježeni izuzetno topli dani- ITD (kada je srednja dnevna temperature bila veća za dvije standardne devijacije od prosječne. Na meteorološkoj stanici Zenica bilježimo i jedan rekordno topao dan (dan u kome je srednja temperature bila čak veća od tri standardne devijacije).

Stanica	ITD izuzetno topli dani ($T_{sr}+2\sigma$)	($T_{sr}+3\sigma$)
Bihać	1 (24.12.)	
Bjelašnica	0	
Bugojno	2(6. i 24.12.)	
Gradačac	0	
Ivan sedlo	1(6.12.)	
Livno	1(6.12.)	
Mostar	1(6.12.)	
Sanski Most	3 (5.,6. i 29.12.)	
Sarajevo	1(6.12.)	
Tuzla	2(5.i 6.12.)	
Zenica	1(5.12.)	1(6.12.)

Tabela 5. Karakteristične dnevne temperature zraka, Decembar 2020

2. UKUPNE SUME PADAVINA

Ukupne količine padavina zabilježene tokom decembra mjeseca 2020. su bile znatno iznad prosjeka 1961-1990. Na zapadu i jugozapadu zemlje značajne količine padavina izmjerene su tokom prve i treće dekade mjeseca, dok je ostalim dijelovima glavina padavina pala u trećoj dekadi mjeseca, kada je u samo par padavinskih dana nadmašena prosječna količina za decembar.

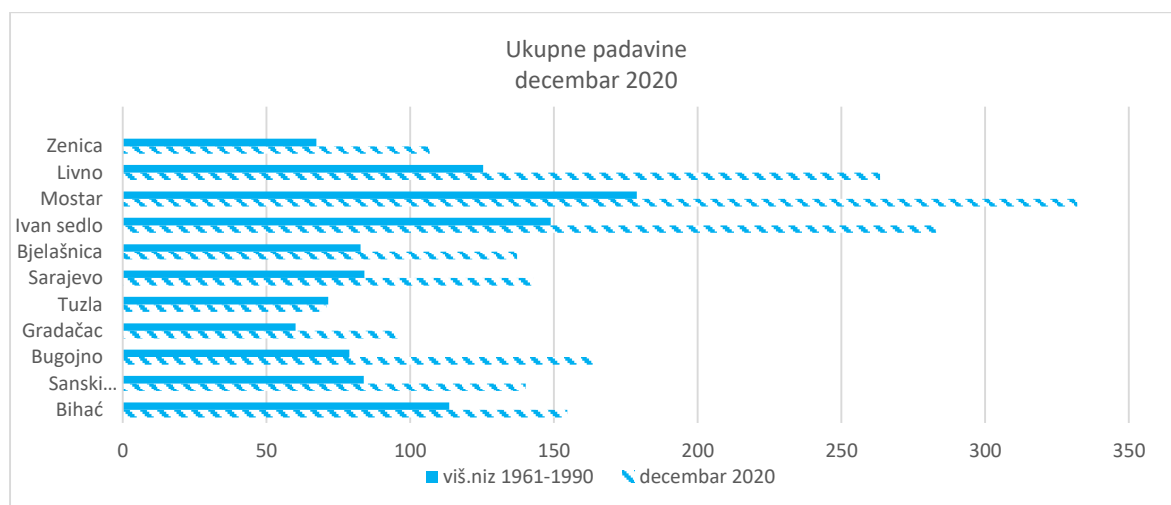
Prema raspodjeli percentila, padavinske prilike svrstavaju se u sljedeće kategorije:

NORMALNO (Tuzla, Bihać,)

KIŠNO (Sarajevo, Mostar, Sanski Most, Gradačac, Zenica, Bjelašnica)

VRLO KIŠNO (Bugojno, Ivan Sedlo, Livno)

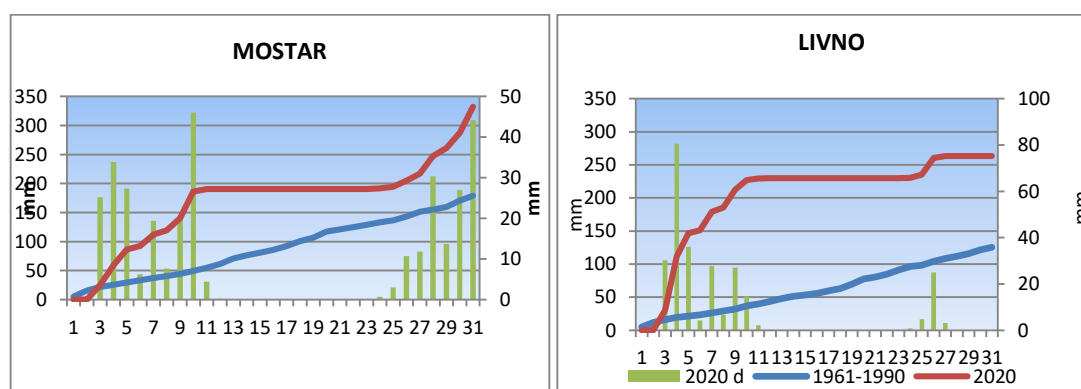
Izražene u procentima, količine padavina su se kretale u rasponu od 210 % od višegodišnjeg prosjeka u Livnu do 99% u Tuzli. Snježne padavine zabilježene su početkom i krajem mjeseca. Maksimalna visina snježnog pokrivača u decembru 2020. iznosila je 122 cm i izmjerena je na Bjelašnici, a zatim slijedi Ivan Sedlo (39cm), Sarajevo (24 cm), Bihać (8 cm), Livno (7cm) itd.

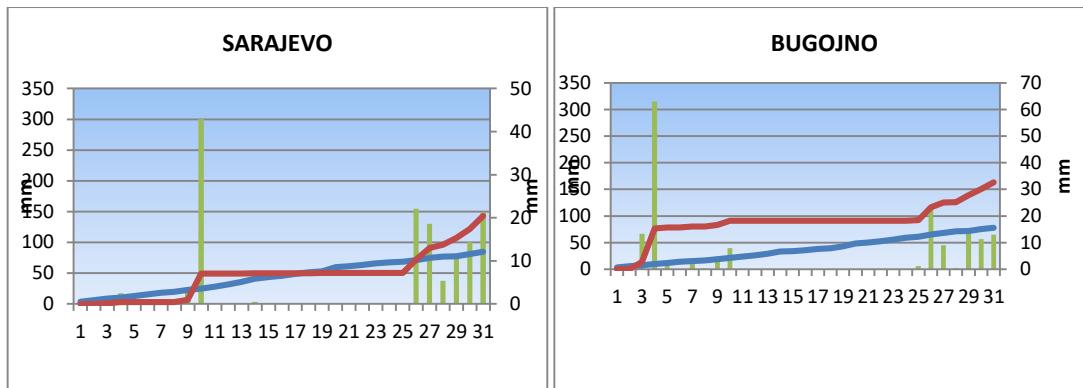

Graf.2 Mjesečne sume padavina za decembar 2020 u poređenju sa viš. nizom 1961-1990

Mjesečne sume padavina (mm)					
M. stanica	Mjesečne sume padavina (mm)	Prosječne sume padavina (mm)	%	Percentili	KATEGORIJA
	Decembar 2020(°C)	niz 61-90 (°C)		%	
Bihać	154.7	113.6	136.2	67,2	normalno
Sanski Most	140.2	83.9	167.1	85,2	kišno
Bugojno	163.5	78.9	207.2	92,7	vrlo kišno
Gradačac	95.9	60.2	159.3	80,8	kišno
Tuzla	70.8	71.5	99.0	51,2	normalno
Sarajevo	142.9	84.1	169.9	85,7	kišno
Bjelašnica	137.2	82.7	165.9	88,2	kišno
Ivan sedlo	282.9	148.9	190.0	91,4	vrlo kišno
Mostar	332.1	178.9	185.6	89,9	kišno
Livno	263.5	125.4	210.1	91,5	vrlo kišno
Zenica	106.8	67.4	158.5	86,3	kišno

Tabela 6.Mjesečne sume padavina u poređenju sa višegodišnjim prosjekom 1961-1990, decembar 2020

Graf 5. Dnevne i kumulativne sume padavina u decembru 2020. godine u usporedbi sa prosječnim kumulativnim padavinama

Analizu pripremila
 Sabina Hodžić, pom. direktora
 Sektor za primijenjenu meteorologiju

05/01/2021